

MÖ 6.Yüzyıl - MS 2.Yüzyıl Felsefesi - 1

1. İlkel insan, evrenin başlangıcını kozmogoni mitosları ile açıklamaya çalışmıştır. Felsefi düşünce ise varlığa “Arkhe nedir?” sorusu bağlamında düşünsel bir çaba ile yaklaşır. İnsanın evreni anlama çabası mitolojik temel üzerinden kalkarak logos’la felsefi ve bilimsel bir kimliğe doğru yol almıştır.

Buna göre, Mitos’dan Logos’a geçiş ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mitoslar kurmacaya dayanırken logos akla ve gözleme yer verir.
- B) Evreni anlama çabası ontolojik bir sorun halini almıştır.
- C) Logos’la bilimsel ve felsefi düşüncenin yolu açılmıştır.
- D) Her ikisi de evreni anlama çabasından ortaya çıkmıştır.
- E) Logos, mitolojinin doğuşuna kaynaklık etmiştir.

2. Miletli Thales’in “Her şeyin ana maddesi sudur.” iddiası onun filozof yanını; “MÖ. 585 yılında güneş tutulması olacaktır.” ifadesi onun bilim insanı yanını göstermektedir. Felsefe tarihine baktığımızda bunun gibi pek çok örnekle karşılaşırız.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilim ile felsefe birbirinden farklı bilgi alanlarıdır.
- B) Felsefe ile bilim aynı yöntemi kullanır.
- C) Bilim ile felsefenin konuları farklıdır.
- D) Tüm bilimler felsefenin alt dalıdır.
- E) Bilim ile felsefe iç içedir.

3. Felsefenin ortaya çıkışı “Evrenin ana maddesi nedir?” sorusuyla olmuştur. Doğanın bilinmesini temel alan bu soru zamanla yerini “İnsanın bu dünyadaki yeri ve ödevi nedir?”, “Mutluluk nedir?”, “Ahlaki bir yaşayış mümkün müdür?” sorularına bırakmıştır. Bu durumda “aşırılıklardan kaçın”, “mutlu olmak için ölçülü ol” gibi ahlaki yargılar felsefenin konusu haline gelmiştir.

Bu parçaya dayanarak felsefe ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Felsefe nesnel konularla ilgilenmeye başlamıştır.
- B) Felsefe önemini kaybetmiştir.
- C) Konusu doğadan insana doğru yönelmiştir.
- D) Metafizik ağırlık kazanmıştır.
- E) Bilginin sınırları ile ilgilenmiştir.

4. Felsefenin ortaya çıktığı Antik Çağ’da Yunan felsefesi doğayı konu edinmiştir. Pers savaşları sırasında filozoflar doğadan insana yönelmiş ve mutluluk, ahlak, toplum yaşamı gibi konuları sorgulamaya başlamıştır. İskender’in Doğu seferleri ile farklı bir kültür ve inanç sistemi ile karşılaşan felsefe bu defa da dinsel unsurları kendisine konu edinmeye başlamıştır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilimsel gelişmeler felsefi gelişmeleri tetiklemiştir.
- B) Felsefe, üretildiği çağın koşullarından bağımsızdır.
- C) Felsefi gelişmeler filozofların özel ilgi alanıyla bağlantılıdır.
- D) Felsefe gündelik hayatın sorunlarına çözüm bulmak için yapılan bir etkinliktir.
- E) Toplumsal siyasal gelişmeler ile felsefe arasında sıkı bir ilişki vardır.

5. Ege adalarında verimli topraklar azdır. İçilebilir ve tarımda kullanılabilir suyu temin etmek büyük bir sorundur. Mevcut koşullarda Ege adalarında yaşayanlar deniz ticareti yapmak zorunda kalmışlardır. Deniz ticareti yapan adalılar Anadolu, Mısır, Filistin, Karadeniz ve Venedik gibi ülkelere giderek farklı insanlarla iletişim kurmuş ve yeni yaşam biçimleriyle karşılaşmışlardır. Böylece felsefi düşünce yeni açılımlar kazanmıştır.

Buna göre felsefenin başlaması için gerekli olan ön koşul hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) Farklı kültürlerle etkileşimin sağlanması
- B) Uygun bir dile sahip olunması
- C) Maddi refah seviyesinin düşük olması
- D) Felsefeyle soyluların uğraşması
- E) Felsefeyle uğraşanların sosyal hayatta üstünlük sağlaması

6. Varlık felsefesi ilk defa Antik Yunan’da, doğa filozoflarının varlığın ana maddesinin; başka bir deyişle ana ilkesinin ne olduğunu sormalarıyla ortaya çıkmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi varlık felsefesinin öncelikle cevap aradığı sorudur?

- A) Her şeyin kendisinden çıktığı öz nedir?
- B) Varlığın bir varoluş amacı var mıdır?
- C) Varlıklar nasıl sınıflandırılabilir?
- D) Varlıkta bir değişim var mıdır?
- E) İnsan, varlığı bilebilir mi?

MÖ 6.Yüzyıl - MS 2.Yüzyıl Felsefesi - 1

7. Sokratesçi bilgi edinme yöntemine diyalog ya da karşılıklı konuşma yöntemi diyebiliriz. Bu yöntem ironi ve mayotik olmak üzere iki evreden oluşmaktadır. Birinci evre olan ironi de gerçek bilgiye giden yolu sanılara saplanarak kapatan insanın, zihinsel arınmasını gerçekleştirmesi amaçlanır. Çünkü Sokrates'e göre ancak hiçbir şey bilmediğini bilen insan, bilgiye açık insandır.

Bu parçada bilgi edinme sürecinde ilk olarak aşağıdakilerden hangisinin yapılması gerektiği vurgulanmaktadır?

- A) Doğuştan getirilen bilgilerin farkedilmesini
B) Bilgilerin doğruluğuna inanılmasının
C) Bilgi edinmek için eleştirel olmak gerektiğinin
D) Bazı şeylerin bilinemeyeceğinin bilinmesinin
E) İnsan aklının sınırlı olduğunu kabul etmesi gerektiğinin

8. MÖ 5. yüzyılın ortalarından itibaren Antik Yunan'da görülen siyasi, ekonomik ve toplumsal gelişmeler felsefe açısından da yepyeni bir dönemin başlangıcına neden olmuştur. Sofistler ile birlikte felsefenin konusu insan, kültür, tarih ve ahlak alanlarına yönelmiştir. Sofistlerin bu konularda başlattıkları tartışmayla felsefe önemli bir yol katetmiştir.

Buna göre Sofistlerin felsefeye yaptığı katkı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Varlığa ilişkin sorgulamalar yapmışlardır.
B) Varlığı bütüncül bir bakış açısıyla ele almışlardır.
C) Felsefenin ilgi alanının genişlemesini sağlamışlardır.
D) Felsefi sorunları birden fazla yöntemle incelemişlerdir.
E) İnsanın genel geçer doğru bilgiye ulaşabileceğini göstermişlerdir.

9. Sofistlerle birlikte felsefenin yönünün değiştiğini söyleyebiliriz. Sofist filozoflar, doğa filozoflarının araştırdığı arke problemini felsefenin konusu olmaktan çıkarmış ve ilk defa "Doğru bilgi mümkün müdür?" sorusunu sormaya başlamışlardır. Onlara göre bilgi insandan insana değişmektedir çünkü her insan farklı duyumlarla bilgiler elde etmektedir.

Buna göre Sofistlerle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Sofistlerle birlikte bilgi, felsefenin konusu haline gelmiştir.
B) Sofistlere göre değişmez, genel geçer bir bilgi yoktur.
C) Sofistler varlığın mutlak bilgisinin elde edilebileceği iddiasındadır.
D) Sofistler doğa felsefesi ile ilgilenmemişlerdir.
E) Sofistler epistemolojik problemlere yönelmiştir.

10. Platon'a göre içinde yaşadığımız nesnelere evreni gelip geçici evrendir. Asıl olan evren içinde yaşadığımız evrenin de dayanağı olan idealar evrenidir. İdealar evreni ancak akıl yoluyla kavranabilir. İnsanların nesnelere dünyasında algıladıkları ise idealar dünyasının bir yansımasıdır.

Bu parçada aşağıdaki görüşlerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Akıl doğru bilgilere ulaşmada tek başına yeterli değildir.
B) Kesin bilgi, içinde yaşadığımız nesnelere dünyasının bilgisidir.
C) Duyum ve deneyim doğru bilginin güvenilir kaynaklarıdır.
D) Kesin bilgi duyu verileriyle değil, akıl ile elde edilir.
E) Doğru bilgiye ulaşmak imkânsızdır.

11. Platon'un Menon adlı diyalogunda Sokrates, okuma yazma bilmeyen genç bir köleye geometri problemi çözdürme isteğindedir. Problemin geometriden seçilmesi bir rastlantı değildir. Çünkü böyle bir problemin çözümüne duyumlar yardım edemez. Genç köle problemi çözer; böylece Sokrates insan aklının apriori bilgiyle donatılmış olduğunu da ispat etmiş olur.

Buna göre Platon'un temel iddiası aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mutlak bilginin var olmadığı
B) Bilgilerin doğuştan var olduğu
C) Deney öncesi bilginin mümkün olmadığı
D) Deneyimlerin doğru bilginin kaynağı olduğu
E) Doğru bilgiye ulaşmak için bir bilginin rehberliğine ihtiyaç olduğu

12. Pyrrhon nesnelere kaygan, belirlenemez ve eşit değerdede olduğu, duyumlarımızın ve görüşlerimizin yanlış ya da doğruyla bir ilgisinin olmadığı düşüncesine sahiptir. Bu nedenle ona göre mutlak yargı ve değerlendirmeden kaçınılmalıdır.

Pyrron'un bu görüşlerinin dayandığı temel varsayım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kesin bilgiye ulaşmak olanaksızdır.
B) Şüphe ile mutlak bilgiye ulaşılabilir.
C) Her türlü bilginin kaynağı duyumdur.
D) Bilgi karşıt görüşlerin uzlaştırılmasıyla oluşur.
E) Bilgiye ancak doğruyu aramaktan vazgeçildiğinde ulaşılabilir.

